

17. Cicero M. T. De finibus bonorum et malorum. Liber Primus. / Marcus Tullius Cicero // The Classics Page. Latin Texts. The Latin Library. [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.thelatinlibrary.com/cicero/fin1.shtml>

18. Kofanov L. L. The emergence and development of Roman law in the VIII-V centuries. until e: diss. ... doctor lawyer. Sciences: 12.00.01 / Leonid Lvovich Kofanov. – M., 2003.– 370 s. [in Russian]

19. Cicero M. T. De Legibus. Liber Secundus. / Marcus Tullius Cicero // The Classics Page. Latin Texts. The Latin Library. [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.thelatinlibrary.com/cicero/leg2.shtml>.

20. Elian K.. Passionate stories / Klavdiy Elian ; per. s drevnegrech., primech. i ukaz. S. V. Polyakovoy ; Akad. nauk SSSR. – M. ; L. : Izd-vo Akad. nauk SSSR, [Leningr. otd-nie], 1963. – 186 s. (Literaturnyye pamyatniki). [in Russian]

21. Anthology of kinism: Antisphen. Diogene. Crete. Corcid. Dion.: [translations] / [Antisfen i dr. ; red. A. A. Taho-Godi ; podgot. izd. i predisl. I. M. Nahov] ; Ros. akad. nauk, In-t filosofii. – M. : Nauka, 1996. – 335 s. [in Russian].

УДК 378.4(477):342.733

В.М. Уложенко *,
старший викладач кафедри фінансового права
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено окремі аспекти правового статусу закладів вищої освіти, надано порівняльну характеристику норм Закону України «Про вищу освіту» 2002 р., Закону України «Про вищу освіту» 2014 р. та змін до Закону України «Про вищу освіту» на підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII.

---

* Ulozhenko V.M., Senior Lecturer of the Financial Law Department in Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

LEGAL ASPECTS OF DEVELOPMENT OF THE NATIONAL HIGHER EDUCATION SYSTEMS

Ключові слова: вища освіта, заклад вищої освіти, національний заклад вищої освіти, дослідницький університет, Закон України «Про вищу освіту».

В статье исследованы отдельные аспекты правового статуса высших учебных заведений, предоставлено сравнительную характеристику норм Закона Украины «О высшем образовании» 2002, Закона Украины «О высшем образовании» 2014 и изменений в Закон Украины «О высшем образовании» на основании Закона Украины «Об образовании» от 05.09.2017 г. № 2145-VIII.

Ключевые слова: высшее образование, учреждение высшего образования, национальное учреждение высшего образования, исследовательский университет, Закон Украины «О высшем образовании».

The article examines some aspects of the legal status of institutions of higher education, provides a comparative description of the norms of the Law of Ukraine «On Higher Education» of 2002, the Law of Ukraine «On Higher Education» in 2014 and amendments to the Law of Ukraine «On Higher Education» based on the Law of Ukraine «On education» dated September 5, 2017, No. 2145-VIII.

Keywords: Higher Education, Higher Education Institution, National Higher Education Institution, Research University, Law of Ukraine «On Higher Education».

Постановка проблеми. Заклади вищої освіти є важливим елементом національної освітньої та економічної систем, адже, як зазначається в Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 1993 р. № 896, вища освіта спрямована на забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців, які мають визначити темпи і рівень науково-технічного, економічного та соціально-культурного прогресу. Модернізація вітчизняного законодавства про освіту, насамперед, про вищу освіту, яке відбувається впродовж останніх років, створює підґрунтя для подальшого розвитку системи закладів вищої освіти в Україні та її наближення до європейських стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання становлення та розвитку системи закладів вищої освіти в контексті дослідження проблем національної вищої освіти аналізуються багатьма українськими вченими. Це, зокрема, Т. М. Боголіб, Р. Г. Валєєв, Н. Л. Губерська, М. З. Згуровський, І. С. Каленюк, Є. В. Красняков, В. Г. Кремень, О. В. Куклін, М. Н. Курко, Є. А. Огаренко, О. В. Рєвнівцева, В. І. Сацик, С. О. Тульчинська,

Р. В. Шаповал, Л. С. Шевченкота ін. Так, зокрема, М. Н. Курко сформулював підходи до класифікації вищих навчальних закладів в Україні [1, с. 14–15], яка вказує на їх різноманітність, проте спирається на норми Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-III (втратив чинність). На сьогодні, ці питання в процесі аналізу сучасного стану національної системи закладів вищої освіти потребують подальшого дослідження, виходячи з норм нинішньої редакції Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII з урахуванням внесених до неї змін на підставі прийнятої нової редакції Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. У зв'язку із заміною у тексті Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII терміну «вищий навчальний заклад» на термін «заклад вищої освіти», згідно із Законом України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII, та враховуючи широке вживання в інформаційних джерелах словосполучення «вищий навчальний заклад», надалі в статті ці терміни вживатимуться як синоніми.

Метою статті є аналіз законодавчих засад становлення та розвитку системи закладів вищої освіти в Україні та обґрунтування пропозицій задля створення необхідних правових підстав для її подальшої модернізації з урахуванням потреб сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Процеси розбудови національної системи закладів вищої освіти сьогодні регламентуються на рівні стратегічних документів розвитку освіти, у тому числі вищої, до яких належать Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 1993 р. № 896, Національна доктрина розвитку освіти, затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, затверджена Указом Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013, та законодавчих актів про освіту та вищу освіту – Законів України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII.

Так, ще в Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 1993 р. № 896, серед стратегічних завдань реформування вищої освіти названо формування мережі вищих навчальних закладів, яка за освітніми та кваліфікаційними

рівнями, типами навчальних закладів, формами і термінами навчання, джерелами фінансування задовольняла б інтереси особи та потреби кожного регіону і держави загалом, а до пріоритетних напрямів реформування вищої освіти віднесено оптимізацію мережі вищих навчальних закладів та їх структури, проведення організаційно-структурних змін у системі вищої освіти, спрямованих на розвиток навчальних закладів різних типів, підвищення ролі і значущості університетської освіти у реалізації стратегічних цілей освіти. Згодом, відповідно до Національної доктрини розвитку освіти, затвердженої Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002, держава зобов'язалася забезпечувати різноманітність типів навчальних закладів, при цьому створена мережа навчальних закладів повинна задовольняти освітні потреби кожної людини відповідно до її інтересів, здібностей і потреб суспільства.

Впродовж сучасної історії України розвитку системи закладів вищої освіти був притаманний здебільшого екстенсивно-інтенсивний характер, оскільки зростання кількісних показників превалювало над покращенням якості освітньої діяльності, а отже, й вищої освіти. Однією з причин цього можна вважати тривалу відсутність законодавчого регулювання діяльності закладів вищої освіти, хоча відповідно до ч. 1 ст. 92 Конституції України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР виключно законами України визначаються засади регулювання освіти. Водночас, зважаючи на переважання в національній системі вищих навчальних закладів державних закладів вищої освіти, діяло Положення «Про державний вищий навчальний заклад», затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 05 вересня 1996 р. № 1074 (втратило чинність 05 лютого 2015 р.). До речі, даною Постановою Кабінету Міністрів України від 05 вересня 1996 р. № 1074 передбачалася можливість застосування Положення «Про державний вищий навчальний заклад» вищими навчальними закладами, заснованими на інших формах власності, в частині, що не суперечить чинному законодавству. Як відомо, поява спеціального законодавства про вищу освіту пов'язується із прийняттям Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-III (втратив чинність), який діяв з 05 березня 2002 р. до 06 вересня 2014 р.

Так, за даними Державної служби статистики України станом на початок 1991–1992 навчального року налічувалося 910 вищих навчальних закладів, згодом їх чисельність досягла максималь-

них донині значень: на початку 1995–1996 навчального року вищих навчальних закладів було 1037, а на станом на початок 1996–1997 навчального року – 1064 [2]. Упродовж наступних років спостерігається усталена тенденція до скорочення кількості вищих навчальних закладів (за винятком 2003–2004 навчального року). Суттєве скорочення кількості вищих навчальних закладів відбулося на межі 2013–2014 і 2014–2015 навчальних років, що пов'язано з неврахуванням тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції при визначенні кількості вищих навчальних закладів у державі, а тому не може розглядатися як результат дії правових та/або економічних чинників і є таким, що не підлягає співставленню з результатами попередніх років. Зміни в чисельності вищих навчальних закладів протягом 1995–2017 навчальних років з періодизацією у п'ять років представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл закладів вищої освіти України за формами власності у 1995-2017 навч. рр.*

Навчальний рік Показники	1995-1996		2000-2001		2005-2006		2010-2011		2015-2016 [†] 2016 [†]		2016-2017	
	всьо-го	у %	всьо-го	у %	всьо-го	у %	всьо-го	у %	всьо-го	у %	всьо-го	у %
Кількість ЗВО (ВНЗ), всього	1037	100,0	979	100,0	951	100,0	854	100,0	659	100,0	657	100,0
у т. ч. ЗВО (ВНЗ) державної та комунальної форм власності	926	89,3	816	83,3	749	78,8	666	78,0	525	79,7	527	80,2
ЗВО (ВНЗ) приватної форми власності	111	10,7	163	16,7	202	21,2	188	22,0	134	20,3	130	19,8

* Складено та розраховано автором за даними статистичних бюлетенів Державної служби статистики України: Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2010/11 навчального року: статистичний бюлетень / Державний комітет статистики України / Відп. за вип. І. В. Калачова. Київ, 2011. С. 8; Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2016/17 навчального року: статистичний бюлетень / Державна служба статистики України / Відп. за вип. О. О. Кармазіна. – Київ, 2017. – С. 7, 10. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 05.10.2017).

[†] Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

На сучасному етапі розвиток системи закладів вищої освіти визначає Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, затверджена Указом Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013. В даному документі зазначається, що в Україні забезпечено правове регулювання питань функціонування системи освіти, всіх її рівнів і підсистем, діяльності навчальних закладів різних типів і форм власності. Так, у контексті вищої освіти в середині 2013 р. основу законодавства склали Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. № 1060-ХІІ (втратив чинність) та Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-ІІІ (втратив чинність). Як видно з табл. 1, станом на початок 2010–2011 навчального року питома вага вищих навчальних закладів приватної форми власності становила 22,0 % від загальної кількості закладів вищої освіти, що свідчить про утвердження приватних вищих навчальних закладів як невід’ємної складової національної системи вищої освіти на сучасному етапі її розвитку. Однак у загальній кількості закладів вищої освіти переважають усе ж таки вищі навчальні заклади державної та комунальної форм власності. Варто підкреслити, що згідно із ст. 27 Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII заклади вищої освіти державної, комунальної та приватної форм власності мають рівні права у провадженні освітньої, наукової та інших видів діяльності.

Водночас, у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, затвердженій Указом Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013, серед стратегічних напрямів державної політики у сфері освіти вкотре названо створення навчальних закладів різних типів і форм власності, з наголосом на тому, що для забезпечення стабільного розвитку і нового якісного прориву у системі вищої освіти необхідно привести мережу вищих навчальних закладів у відповідність з потребами національної економіки та запитами ринку праці, тобто оптимізувати її, а також створити дослідницькі університети. Зрозуміло, що реалізація зазначених завдань потребує, в першу чергу, оновлення законодавства у сфері вищої освіти. Власне тому серед основних напрямів реалізації Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року визначено прийняття нових редакцій Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», які нині і є чинними.

Національна система вищих навчальних закладів складається з різних закладів вищої освіти не лише за формою власності, а й за типами. Так, відповідно до ст. 28 Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII в освітній системі нашої держави можуть функціонувати заклади вищої освіти трьох типів: 1) університети; 2) академії та інститути; 3) коледжі. Розподіл закладів вищої освіти за типами у 2010–2017 навчальних роках представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл закладів вищої освіти України за типами у 2010–2017 навч. рр.*

Кількість ЗВО (ВНЗ), одиниць	На початок навчального року							
	2010-2011		2012-2013		2014-2015 [†]		2016-2017	
Типи ЗВО (ВНЗ)								
Всього	854	100,0	823	100,0	664	100,0	657	100,0
Технікуми	130	15,2	109	13,2	59	8,9	56	8,5
Училища з них педагогічні	121 12	14,2	118 14	14,4	87 7	13,1	84 7	12,8
Коледжі з них педагогічні	234 23	27,4	243 22	29,5	222 24	33,4	224 24	34,1
Університети з них педагогічні	197 26	23,1	199 25	24,2	175 20	26,4	184 22	28,0
Академії	62	7,2	64	7,8	54	8,1	50	7,6
Інститути з них педагогічні	109 6	12,8	89 5	10,8	66 5	9,9	59 3	9,0
Консерваторії	1	0,1	1	0,1	1	0,2	-	-

* Складено та розраховано автором за даними статистичних бюлетенів Державної служби статистики України: Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2010/11 навчального року: статистичний бюлетень / Державний комітет статистики України / Відп. за вип. І. В. Калачова. Київ, 2011. С. 17; Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2012/13 навчального року: статистичний бюлетень / Державна служба статистики України / Відп. за вип. І. В. Калачова. – Київ, 2013. – С. 17; Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2014/15 навчального року: статистичний бюлетень / Державна служба статистики України / Відп. за вип. О. О. Кармазіна. – Київ, 2015. – С. 14; Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2016/17 навчального року: статистичний бюлетень / Державна служба статистики України / Відп. за вип. О. О. Кармазіна. – Київ, 2017. – С. 16. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 05.10.2017).

[†] Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Як видно з табл. 2, Державна служба статистики України досі притримується типології вищих навчальних закладів згідно зі ст. 25 Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-III (втратив чинність), яка не збігається з типологією закладів вищої освіти відповідно до ст. 28 Закону України «Про вищу освіту» в чинній редакції від 01 липня 2014 р. № 1556-VII, що пояснюється перебуванням національної системи закладів вищої освіти у перехідному періоді. На основі наведених даних можна дійти висновку про практично не змінну питому вагу перших двох типів закладів вищої освіти, а це: 1) університети; 2) академії та інститути, незважаючи на суттєве скорочення закладів вищої освіти, про що вже йшлося.

Протягом 2014–2017 рр. спеціальне законодавство про вищу освіту зазнало суттєвих змін: спочатку внаслідок прийняття нової редакції Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII, потім – нової редакції Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII, що призвів до внесення низки змін до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII. У табл. 3 представлено результати порівняльного аналізу норм Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-III [3] (втратив чинність), Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII [4] до моменту прийняття нової редакції Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII [5] та з урахуванням змін, які на підставі останнього було внесено до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII в частині їх впливу на подальший розвиток національної системи закладів вищої освіти.

Як видно з табл. 3, Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII з 06 вересня 2014 р. надає можливість закладам вищої освіти, які належать до перших двох типів, а це – університети, академії та інститути, за пропозицією Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, набуту статусу національного закладу вищої освіти незалежно від форми власності. Також варто відмітити, що даним законом нарешті на законодавчому рівні визначено основи набуття національним закладом вищої освіти, у разі здійснення ним діяльності за моделлю поєднання освіти, науки та інновацій, статусу дослідницького університету на конкурсних засадах. Відповідно до п. 11 ч. 2 Розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII з 06 вересня

2014 р. заклади вищої освіти, яким надано статус національного або дослідницького, після набрання чинності цим законом зберігають відповідний статус, а також набувають додаткових прав, передбачених ним. Щодо останнього виникають питання стосовно набуття переваг, пов'язаних із фінансуванням за рахунок коштів державного бюджету, оскільки в Бюджетному кодексі України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI не передбачений механізм фінансування закладів вищої освіти, заснованих на приватній формі власності.

Таблиця 3

Тенденції модифікації норм спеціального закону про вищу освіту, що стосуються розбудови системи закладів вищої освіти України

Критерії для порівняння	Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. № 2984-III (втратив чинність)	Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII	Зміни до Закону України «Про вищу освіту» на підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII
Термінологія	Вищий навчальний заклад (ВНЗ) (ст. 1)	Вищий навчальний заклад (ВНЗ) (ст. 1)	Заклад вищої освіти (ЗВО) (ст. 1)
ЗВО (ВНЗ) за формою власності	1- ВНЗ державної форми власності; 2- ВНЗ у власності АРК; 3- ВНЗ комунальної форми власності; 4- ВНЗ приватної форми власності (ст. 1)	1- ВНЗ державної форми власності; 2- ВНЗ комунальної форми власності; 3- ВНЗ приватної форми власності (ст. 27)	1- ЗВО державної форми власності; 2- ЗВО комунальної форми власності; 3- ЗВО приватної форми власності (ст. 27)
Рівні акредитації ВНЗ	ВНЗ I-го, II-го, III-го, IV-го рівнів акредитації (ст. 24)	_____	_____
Типи ЗВО (ВНЗ)	1- університет; 2- академія; 3- інститут; 4- консерваторія (музична академія); 5- коледж; 6- технікум (училище) (ст. 25)	1- університет – багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий ВНЗ; 2- академія, інститут – галузевий ВНЗ; 3- коледж – галузевий ВНЗ або структурний підрозділ університету, академії чи інституту (ст. 28)	1- університет – багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий ЗВО; 2- академія, інститут – галузевий ЗВО; 3- коледж – ЗВО або структурний підрозділ університету, академії чи інституту. (ст. 28)

Критерії для порівняння	Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. № 2984-III (втратив чинність)	Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII	Зміни до Закону України «Про вищу освіту» на підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII
Статус ЗВО (ВНЗ)	В законі прямо про неприбутковий статус ВНЗ не сказано, проте про це можна стверджувати, беручи до уваги те, що більшість норм цього закону щодо правового режиму фінансово-економічних відносин у системі вищої освіти стосуються державних та комунальних ВНЗ (ст. 63-65)	ВНЗ утворюється у формі державної, комунальної, приватної установи і працює на засадах неприбутковості (ст. 27)	ЗВО як суб'єкт господарювання може діяти в одному із таких статусів: - бюджетна установа; - неприбутковий заклад вищої освіти; - прибутковий заклад вищої освіти (ст. 27)
Джерела фінансування діяльності ЗВО (ВНЗ)	1- державний бюджет та додаткові джерела; 2- бюджет АРК та додаткові джерела; 3- місцевий бюджет та додаткові джерела 4- кошти власників та додаткові джерела (ст. 1, 64)	1- кошти державного бюджету та інші джерела; 2- кошти місцевих бюджету та інші джерела; 3- кошти засновників та інші джерела (ст. 71)	_____
Набуття статусу національного ЗВО (ВНЗ)	статус національного дозволялося отримати лише державним ВНЗ IV-го рівня акредитації (ст. 26)	статус національного може бути надано університету, академії, інституту незалежно від форми власності (ст. 29)	_____
Набуття статусу дослідницького університету	не передбачалося	статус дослідницького університету може бути надано національному ВНЗ, що працює за моделлю поєднання освіти, науки та інновацій (ст. 30)	_____

Слід також зазначити, що в період дії першої редакції Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. № 2984-III певний час питання отримання статусу дослідницького університету визначалися Положенням «Про дослідницький університет», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 17 лю-

того 2010 р. № 163, яке втратило чинність 18 листопада 2014 р. Проте відповідно до ст. 30 Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII статус дослідницького університету надається Кабінетом Міністрів України відповідно до затвердженого ним Положення про дослідницький університет, що вказує на нагальну потребу затвердження нової редакції даного положення, інакше формування мережі дослідницьких університетів так і залишиться не реалізованим. Проблема формування сучасної підзаконної нормативно-правової бази стосується і процедури надання закладу вищої освіти статусу національного.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі проведеного дослідження встановлено:

1) національна система закладів вищої освіти складається із сукупності закладів вищої освіти, які є різними за формою власності, типом, статусом як суб'єкта господарювання та іншими ознаками відповідно до спеціального законодавства, чинного в певній історичний період;

2) для подальшого розвитку системи закладів вищої освіти в Україні Кабінету Міністрів України необхідно розробити і в установленому порядку затвердити Положення «Про національний заклад вищої освіти» та Положення «Про дослідницький університет»;

3) потребують узгодження норми ст. 29, 30 Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII з нормами Бюджетного кодексу України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI у частині набуття закладами вищої освіти, які отримали статус національного закладу вищої освіти або дослідницького університету додаткових прав, пов'язаних з отриманням фінансової підтримки за рахунок коштів державного бюджету, оскільки спеціальний закон про вищу освіту (ст. 29, 30) наголошує на рівних правах закладів вищої освіти усіх форм власності, зазначаючи, що університету, академії, інституту незалежно від форми власності може бути надано статус національного, а за умови виконання наступних вимог відповідно до законодавства – й статусу дослідницького університету.

Список використаних джерел

1. Курко М. Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук:

12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Харків, 2010. – 40 с.

2. Вищі навчальні заклади / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 05.10.2017).

3. Про вищу освіту: Закон від 17.01.2002 р. № 2984-III // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2984-14> (втратив чинність) (дата звернення: 05.10.2017).

4. Про вищу освіту: Закон від 01.07.2014 р. № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> (дата звернення: 05.10.2017).

5. Про освіту: Закон від 05.09.2017 р. № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 05.10.2017).

References

1. Kurko M. N. Administrative and Legal Regulation of Higher Education in Ukraine: Author's Resume. dis for obtaining sciences. the degree of Dr. Lawr. Sciences: 12.00.07 «Administrative law and process; finance law; information law». Kharkiv, 2010. 40 p.

2. Higher educational institutes / State Statistics Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (date of treatment: 05.10.2017).

3. About Higher Education: Law of Ukraine, 17.01.2002 # 2984-III // Database «*Zakonodavstvo Ukrayiny*» / *VR Ukrayiny*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2984-14> (expired) (data zvernennya: 05.10.2017).

4. About Higher Education: Law of Ukraine, 01.07.2014 # 1556-VII // Database«*Zakonodavstvo Ukrayiny*» / *VR Ukrayiny* / URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>(date of treatment: 05.10.2017).

5. About Education: Law of Ukraine, 05.09.2017 # 2145-VIII // Database«*Zakonodavstvo Ukrayiny*» / *VR Ukrayiny*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (date of treatment: 05.10.2017).